

Moc rád poznávám umělecké ateliéry. Mívají většinou nezaměnitelnou atmosféru. Výstavy, to je úplně jiná věc. To bývá větší nebo menší výloha. Koupíte si vstupenku a můžete se dojímat, či naopak. Do tak zajímavého místa, jakým je výtvarníkův ateliér, vás nezaveze žádná cestovní kancelář.

O sochaři Jaroslavu Rónovi jsem toho hodně četl a slyšel. I o tom, že jeho pražský ateliér se nachází v zadní části objektu obřadní síně Nového židovského hřbitova na Olšanech. Když přítel uvažoval o možnosti nově adjustovat Rónův reliéf z počátku devadesátých

let, nabídl jsem se, že to zprostředkuji. Už začátek stál za to. Přes ozdobnou mříž bočních vrat hřbitova jsem četl směrovku: Dr. Franz Kafka – 100 metrů. Chyběl jen text „Zvoňte třikrát“.

Byl mi nabídnut čaj, pana Rónu setkání s jeho ranou prací totiž potěšilo. Čaj naléval z konvice po babičce a na jejím víku, několikrát slepovaném, bylo možné poznat, jakými barvami maloval svůj poslední obraz. Mimo soch a obrazů, které lze ve skvělé kvalitě nalézt také na Rónově webu, mě zaujaly věci, které se tam nashromáždily, aniž by si jejich majitel s tím lámal hlavu. Fotografie Jacka Kerouaka, plakát Picassovy výstavy, barevné figurky z exotických krajín, poznámka, že je nutno provést revizi komína, šavle a tropická přílba koloniálního důstojníka, příležitostné lůžko v rohu ateliéru a nejméně stovka dalších věcí, které by člověk v antikvariátu či bazaru snadno přehlédl. Ale tady se tyto „nahodilé poklady“ staly

čímsi jiným, neboť jim Mistr z nějakého důvodu přiznal výjimečnou hodnotu a ony neskončily v krabici od bot nebo v popelnici.

Záviděl jsem panu Rónovi staříčké bakelitové rádio, které zřejmě ústy pánů Hanzelky a Zikmunda kdysi oznamovalo, že svět je zajímavý, či zvěstovalo národu „co si lid přeje“, nebo „co si lid rozhodně nepřije“.

Když při jedné z dalších návštěv hovoří Róna o svých předcích, věnuje zvláštní pozornost, velmi kritickou, své babičce. Hovoří s malými odmlkami, jakoby odvažoval slova, a já opticky před sebou vidím kuličku, která propadáva pouťovým automatem – cink, cink a čekám, co z Mistra nakonec vypadne. I stalo se: „Byla to baba tvrdohlavá... A já, já, jsem po ní.“

Přes vázu plnou štětců pozoruji pomníčky židovských hrobů. Leží tu skvělí lidé. Mnozí z nich dokonce přežili svou smrt. Mám na mysli Arnošta Lustiga, Otu Pavla a našlo by

se mnoho dalších. Tam leží oni, a tady na tom skromném lůžku občas lehává pan Róna, který se za svého života už vlastně také stává legendou. Rozdíl je pouze v tom, že zatímco oni tam mohou ležet dál, Róna musí ráno vyskočit, a být pořádně živý, aby dokázal to, co dokázal, i to, co dokázat ještě chce.

Nad Rónovou grafikou Golema si v Rónově přítomnosti uvědomuji, že to, co Golema a legendu s ním spojenou dokázalo uvést do pohybu, nebyl šém, ale myšlenka. Proto jsme při přemýšlení o tomto katalogu a o tom, v čem by mohl být jiný než obdobné katalogy, nakonec požádali Jaroslava Rónu, aby ke každé soše, kterou v katalogu uvádíme, řekl stručnou myšlenku, která sochu předcházela či její vznik doprovázela, případně ho napadla nyní jako ozvěna. „Budiž“, řekl pan Róna, a napsal to, co je uvedeno pod jednotlivými plastikami ležatým písmem.

Aleš Chromý

Prorok, 1989, bronz 22,5 x 29 x 40,5 cm
Jeho poselství boží impéria a otevírá zemské hlubiny.

Čtenář I., bronz 10 x 23, 5 x 59,5 cm >
Moudrost uchovaná v knize – jednou cesta k dokonalosti, jindy potrava plamenů.

JAROSLAV RÓNA

Všestranný český umělec Jaroslav Róna (narozen v Praze 1957) nedávno provokoval média i veřejnost osmimetrovou sochou Jošta Moravského v Brně. V těchto dnech vystavuje své obrazy v Lázních Liberec. Komorní galerie u Schelů prezentuje především Rónovy komorní plastiky, ukázky z dvojrozměrné tvorby i fotografie z jeho tvůrčího prostředí, ateliéru v areálu pražského židovského hřbitova. Připomeňme, že Jaroslav Róna je vyučeným kožešníkem, absolventem Hollarovy střední výtvarné školy a Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (obor sklářského výtvarnictví u prof. Stanislava Libenského). Spoluzakládal skupinu Tvrdohlaví, vystupuje s Františkem Skálou a Alešem Najbrtem ve Tros Sketos (znělka pro MFF K. Vary 2002), občas zavítá na jeviště Divadla Sklep. V letech 2005 – 2012 pedagogicky vedl ateliér sochařství na pražské AVU. Mezi jeho nejznámější veřejné realizace patří Pomník Franze Kafky v Praze, Mýtická loď na nábřeží Dunaje v Bratislavě a jezdecká socha Jošta Moravského v Brně.

Sluneční rytíř, 2014, bronz (model) 47 x 26 x 70 cm >
Vesmírný Hero – vyzývatel na mezgalaktickém oři s energií urychlujícími palcátem v pěsti.

Radost ze života, 1990, bronz 60 x 42 x 36 cm
Potěšení z nekonečných možností tvorby i života.

Domácí robot, 2004, bronz 48 x 25 x 99 cm
Univerzální potěšení do kuchyně pro hospodyňky, obsahující sebezničující výbušný systém.

Hvězdář, 2014, bronz 22 x 22 x 62 cm
Lidský menhir s fraktálovým kódem, milník u cesty pro vědouce.

Chrám, 1992, bronz 50 x 20 x 50 cm
Loď – to je přeci každý chrám – archa víry ohrožené Potopou.

Jaroslav Róna / **Sluneční rytíř**

